

smyslu čl. 134 obch. zák., nevzdav se pro svou osobu funkce likvidatora příslušející mu již po zákonu a přiznanou mu ostatně i společenskou smlouvou. Poukaz žalovaného Rudolfa Sch. ku čl. 133 obch. zák. při výslechu o návrhu na povolení prozatímního opatření dne 4. května 1926 nelze rovněž pokládati za návrh na zřízení likvidátora na místě obou likvidátorů dosavadních a ani prvý soud své rozhodnutí o toto vyjádření neopřel. Napadené usnesení hovoří tedy stavu věci i zákonu.

Čís. 6220.

Neplatnost úmluv podle Šu 5 zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. týká se jak úmluv budoucích, tak úmluv před platností zákona, jde-li o platy dospívající až po účinnosti zákona.

(Rozh. ze dne 25. srpna 1926, Rv I 710/26.)

Manželství Theodora K., státního zaměstnance se žalovanou bylo rozvedeno, načež Theodor K. uzavřel sedmihradské manželství se žalobkyní, jež bylo v roce 1905 prohlášeno neplatným. Notářským spisem ze dne 12. listopadu 1901 zavázala se žalovaná, že, jakmile nabude práva na výslužné po Theodoru K-ovi, bude platiti žalobkyni peníz, jenž bude převyšovati roční výslužné 600 zl. (1200 K). V roce 1904 Theodor K. zemřel a erár původně rakouský později československý vyplácel pensijní požitky tak, že peníz převyšující 1.200 K (Kč) poukazoval žalobkyni. V roce 1920 erár zastavil placení pensijních požitků žalobkyni, jež se jich pak domáhala na eráru žalobou. Spor skončil tím, (viz čís. sb. 3611), že erár byl uznán povinným platiti žalobkyni teprve tehdy, až bude vyřešen poměr mezi oběma percipientkami, načež žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaného, by jí postoupila z pensijních požitků po Theodoru K-ovi peníz převyšující 1.200 Kč. Procesní soud prvního st. l. i c. e. uznal žalovanou povinnou postoupiti žalobkyni pouze jednu třetinu výslužného po Theodoru K-ovi s obmezením Šu 2 a 3 zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. Odvolací soud k odvolání žalobkyně napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Žalobkyně vytýká prvému rozsudku, že na spor použil ustanovení zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n., čímž porušil prý předpis Šu 5 obč. zák., poněvadž jedná se o právní poměr založený smlouvou (notářským spisem) ze dne 12. listopadu 1901, tedy dávno před platností zákona č. 314. Jest správné, že dle ustanovení Šu 5 obč. zák. zákony nepůsobí zpět a proto nemají účinku ani na činy předešlé ani na práva před tím nabytá. Odvolatelka však přehlíží, že oním notářským spisem nenabyla ještě práv na pensijní požitky, ony jí také žalovanou spisem tím postoupeny nebyly, nýbrž žalovaná zavázala se, že žalobkyni, jakmile případ tam uvedený nastane, postoupí z pense peníz, který bude převyšovati 1.200 Kč. Nenabyla tedy ještě práva na ony požitky, teprve projednávanou žalobou domáhá se uznání splnění smlouvy oné a to od 1. května 1922, tedy za dobu po platnosti uvedeného zákona. Nutno proto při posuzování sporné otázky bráti zřetel ku všem dnes v době sporu platícím zákonným předpisům, pokud se vztahují ku před-

mětu sporu. Důsledkem tomu musil první soud přihlížeti i k ustanovením uvedeného zákona č. 314 z r. 1920. Že by byl snad první soud nesprávně vyložil ustanovení tohoto zákona, žalobkyně nevytýká.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Zcela neprávem vytýká dovolání napadenému rozsudku, že přehlédl ustanovení Šu 5 obč. zák., podle něhož zákony nepůsobí zpět. Zákon ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. nabyl účinnosti 18. května 1920, o nároky splatné před tímto dnem nejde vůbec ve sporu, nelze tedy vytýkati, že bylo ho na ně mylně použito. Pozdější žalobou uplatněné nároky musí býti posouzeny podle uvedeného zákona, neboť zákon ten prohlásil v Šu 5 úmluvy, které se mu příčí, za neplatné. Toto pravidlo platí stejně o úmluvách budoucích, jako již ujednaných a jest v úplném souhlase s předpisy všeobecného občanského zákoníka, jenž vedle zásady Šu 5, že zákony nepůsobí zpět, ustanovuje v Šu 880, že byl-li předmět, o němž byla učiněna smlouva, vzat z oběhu před odevzdáním, má se posuzovati věc tak, jako by smlouva nebyla učiněna. Co tu jest ustanoveno o věci vzaté novým zákonem z právního oběhu, platí také, bylo-li novým zákonem ve veřejném zájmu zakázáno nějaké plnění, jak tomu jest právě u zákona čís. 314/1920. Právem uznaly proto nižší soudy, že žalobkyně může nyní požadovati odstoupení jenom oné části pensijních požitků, jichž postup nyní zákon připouští, a zamítly žalobu, pokud požaduje postoupení části větší.

Čís. 6221.

Není dostatečným důvodem ku zrušení nájemního poměru podle Šu 3 zákona ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n., bylo-li výnosem stavebního úřadu (zemského správního výboru) povoleno sbourání domu pouze proto, že stavební úřad podle stavebního řádu nemůže zakázati majiteli domu jeho sbourání.

(Rozh. ze dne 25. srpna 1926, Rv I 1363/26.)

Na základě rozhodnutí zemského správního výboru, jímž bylo vyhověno žádosti žalobkyně za povolení ke zboření domu, ježto není důvodů, které by tomu bránily, domáhala se žalobkyně vyklizení žalovaných nájemníků. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. O d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Nutno dovolatelům přisvědčiti v tom, že odvolací soud neposoudil rozepří správně po právní stránce, uznáv výnos zemského správního výboru ze dne 26. března 1926 za dostatečný důvod ke zrušení nájemních smluv bez výpovědi podle Šu 3 zákona o ochraně nájemníků ze